



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. An pro servanda vita possit Sacerdos aliquo modo manifestare peccata
pœnitentis? Ex quo infertur Sacerdotem, qui cum aliis iter agens, ex uno
illorum per confessionem intellexit in ingressum sylvæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

penitentis cadunt etiam sub sigillum, quando à penitente dicuntur vt necessaria, vel vtilia ad declaranda sua peccata, vel ob aliam rationem, itavt velit manere omnino occulta, alioqui fieret odiosa confessio, & meritò offenderetur penitens. At vt verum fatear, hæc virtutes & dona quasi semper non manifestantur ad explicationem peccati, neque ex earum manifestatione redditur penitentibus odiosa confessio, ergo, &c. Et ita hanc sententiam negativam tenet etiam Malderus *tract. de sigillo, cap. 15.* vbi tamen rectè notat posse penitentem obligare Confessarium sub secreto naturali has virtutes & dona celandi.

RESOL. XX.

An Magister Nouitiorum, vel Confessarius Monialium possit in exercitiis spiritualibus in generali damnare peccata, qua audiuit in confessione?

Et notatur concionantem de peccatis, qua se dicit in confessione isto in loco audiuisse, modo ita prudenter hoc faciat, & cautè, vt impossibile sit inde prodi peccatorem, non esse violatorem sigilli, peccare tamen propter scandalum datum, & quia confessionem reddit odiosam. Ex part. 5. tr. 1. Ref. 36.

§. 1. **A**D hunc casum libet respondere cum verbis Malderi *tract. de sigillo, cap. 14.* vbi sic ait: Scandalum facile oriri potest quando quis paucos habet penitentes sibi subditos, & coram eis concionatur contra defectus in confessione detectos, vt si Confessarius Nouitiorum in aliquo Monasterio, aut Confessarius Monialium concionetur coram ipsis de vitiis in confessione reuelatis, tunc enim facile contingeret robore suffundi confessos.

2. Notandum est etiam hic obiter, quod Beja *part. 3. cas. 15.* notat, & idem Malderus concionantem de peccatis, qua se dicit in confessione isto loco audiuisse, modò ita prudenter id faciat, & cautè, vt impossibile sit inde prodi peccatorem, non esse violatorem sigilli, peccare tamen mortaliter propter scandalum datum, & quia confessionem reddit odiosam.

RESOL. XXI.

An si Confessarius ex confessione intelligat famulum esse furem, possit illum amittere? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 37.

§. 1. **A**ffirmat Henriquez *lib. 3. de penitent. cap. 23. numero 5.* & Vasquez *in 3. part. tom. 4. quest. 93. art. 4.* Mihi verò magis placet sententia negans, quia talis dimissio esset quædam correptio extra confessionem pudesfaciens penitentem. Secus dixerò si prudentiùs inuigilando in actus famuli, deprehendat relapsum in furtum, tunc enim poterit alio prætextu, & occultè ipsum dimittere. Dico, alio prætextu, quia si alium prætextum inuenire non possit ita speciosum, quin famulus suspicari possit originem suæ dimissionis esse ex scientia confessionis, non probarim etiam tunc dimissionem. Et ita hanc sententiam tenet Malderus *tract. de sigillo, cap. 14.*

RESOL. XXII.

An Sacerdos, qui scit ex confessione furtum sibi factum, possit furem accusare ex aliis indiciis extra confes-

sonem cognitis?

Ex quo inferitur, quod si publicus vsurarius, vel publicus concubinaris non sint absoluti à Confessario, & petant communionem, Confessarius potest eam illis negare, dicendo eos esse in publico peccato. Ex part. 5. tr. 1. Ref. 17.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Vasquez *in 3. part. tom. 4. quest. 93. art. 4. dub. 6. num. 4.* vbi docet Sacerdotem posse accusare eum, qui confitetur se quidpiam illi furatum esse, posse, inquam, accusare ex aliis indiciis, quòd scilicet eo tempore talis res sibi defuerit, nec alius domum intraverit. Et ratio huius sententiæ esse potest, quia Confessarius non prohibetur vti scientia alius parte; hinc si publicus vsurarius, vel publicus concubinaris non sint absoluti à Confessario, & petant communionem, Confessarius potest eam negare, dicendo eos esse in publico peccato. Et hanc opinionem ex Valentia & Soto docet etiam Malderus *tract. de sigillo, cap. 10.* vbi firmat posse Confessarium in tali casu accusare furem, modò nihil adminiculi ad actionem instituendam sumat ex confessione.

2. Sed vt verum fatear, sententia hæc circa propositum diuini in praxi non videtur tuta, quia debet supponi, quòd tota notitia facti verè sit comparata ex confessione sacramentali, & indicia seculari sumpta non præberent sufficientem notitiam ad accusandum; vnde talis Confessarius verè vitior scientia ex confessione sacramentali orta. Vnde merito reddi posset odiosa confessio. Et ita docet Iouanes præpositus *in 3. parte, quest. 11. de sacro sigillo, dub. 3. num. 25.*

RESOL. XXIII.

An pro seruanda vita possit Sacerdos aliquo modo manifestare peccata penitentis?

Ex quo inferitur Sacerdotem, qui cum aliis iter agens, ex vno illorum per confessionem intellexerit ingressum syluæ parari sibi mortem, teneri parari mortem ingressu ingrediendo, quam aut fuga, aut recessione confessionem iam factam suspectam aliquo modo reddere.

Et hoc etiam si huiusmodi Sacerdos in supradicto casu existens in peccato mortali esset.

Ex quo etiam sequitur Sacerdotem, qui in confessione sibi facta cognouit in vino, in quo sulturus esset Sacrum, esse immistum venenum, non potest, aut omittere Sacrum, aut petere aliud vinum sine suspitione reuelata confessionis, teneri vinum sic mistum sumere, & Deo se commendare, etiam si in hoc casu Sacerdos esset in malo statu, & non possit confiteri, tunc enim debet prouidere sibi omni meliori modo, quo possit, de contritione, qua cum Sacramento in voto sufficit ad aternam salutem. Ex part. 5. tract. 11. Ref. 47.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Gabriel *in 4. diff. 21. quest. 1. art. 3.* Sed meritò contrariam sententiam docent Doctores, quos citat & sequitur Turrianus *de penitentia disput. 3. dub. 5.* quia malus legum bonum est seruare secretum confessionis propter bonum fidelium, & reuerentiam Sacramenti, quam sit vita vnius hominis, sicut in bello potest esse obligatio militis, cum periculo etiam manifesto vitæ propter bonum publicum.

2. Ex quibus inferitur primò Sacerdotem qui cum aliis iter agens, ex vno eorum per confessionem intellexerit in ingressu syluæ parari sibi mortem, teneri

ti potius mori sylum ingrediendo, quam aut fuga, aut retrocessione confessionem iam factam suscipiam aliquo modo reddere, exponendo periculo eum, qui indicavit sibi, quia forte loci in eum irruent, alias nemo unquam vellet in tali casu confiteri, & sic confessio efficeretur odiosa, nisi tamen posset honesto aliquo titulo rem totam ita cooperire, vt nulla inde confessionis reuelata possit oriri suspicio. Idem dicendum, etiam si huiusmodi Sacerdos in supradicto casu existens esset in peccato mortali, tunc enim deberet elicere actum contritionis, & sic ingredi sylum cum evidenti periculo mortis, per actum enim contritionis quicquid optime potest saluari. Ex quo patet non bene dixisse Scotum & alios posse Sacerdotem in isto casu retrocedere ab ingressu sylvæ, vt sic se saluet à morte, quia huiusmodi retrocessio est actus per se indifferens. Quoniam licet retrocessio illa de se non sit manifestatiua sigilli, per accidens potest esse manifestatiua, scilicet ex circumstantiis, quia vt supponimus, loci cum animadvertentur Sacerdotem audiuisse confessionem confocij, ex repentino discessu deinde Sacerdotis, poterunt facile suspicari detectum illi à confocio machinatum flagitium.

3. Secundo infertur, Sacerdotem, qui ex confessione sibi facta cognovit in vino, in quo facturus est Sacrum, esse immixtum venenum, nec potest aut omittere Sacrum, aut petere aliud vinum sine suspitione reuelare confessionis, teneri vinum sic mixtum sumere, & Deo se commendare. Et ratio est, quia reuelatio etiam indirecta confessionis est per se mala, & peccatum mortale: ergo in nullo casu est licita, quod est verissimum, etiam si esset periculum mortis spiritualis animæ, vt si in casu posito Sacerdos esset in malo statu, & non posset confiteri, tunc enim deberet providere sibi omni meliori modo, quo posset, de contritione, quæ cum Sacramento in voto sufficit ad æternam salutem. Ita Sotus in 4. dist. 18. quæst. 4. art. 5. Nauarr. in cap. Sacerdos, de penit. dub. 6. num. 135. Suarez tom. 4. de penitent. disput. 34. sect. 4. num. 7. & plerique alij contra Scotum, Sylu. Henricquez & alios supra citatos.

RESOL. XXIV.

An in aliquo casu ad tuendam vitam licitum sit Confessario vti scientia habita in confessione; v. g. Sacerdos ex confessione nouit sibi necem paratam in sylvæ, vel vinum paratum ad eius Missam esse veneno infectum; &c. an in his casibus possit Missam omittere, & sylum non intrare?
 Et an ad euitandam mortem Sacerdos, si quaritur ab aliquo, an talis persona peccata sua illi confessa fuerit, possit affirmare?
 Et infertur primo Confessarium, qui penitentem noluit absolueri propter eius indispositionem, si postea ab eodem penitente calumniose ob vindictam accusatur de falso crimine, non posse se defendere manifestando confessionem factam.
 Secundo, quod dictum est de periculo vite corporalis, locum etiam habere potest de periculo vite spiritualis, vt neque propter illud vitandum in seipso possit Confessarius confessionem reuelare. Ex part. 1. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 50.

§. 1. Affirmatiue respondet Pater Sfortia Palancinus olim in Collegio Romano Societatis Iesv Sacre Theologia emeritus professor, vir quidem doctus & eruditus in suis asserionibus Theologicis lib. 7. c. 35. num. 330. vbi sic ait: Disputant Scholastici, an Sacerdoti liceat vti conscientia Tom. I.

confessionis propter euitandum imminens periculum vite spiritualis, aut corporalis, sine tamen eius reuelatione. Arbitramur id licere ad vitandam mortem corporalem, dummodò id fiat sine graui damno aut periculo penitentis. Si enim imminet graue damnum, aut periculum penitentis, non est præceptum nimis durum non posse vti illa scientia, quandoquidem simile præceptum, & similis obligatio extenditur etiam ad secretum naturale, quod potest obligare etiam in ordine ad talem casum. Ergo non est præceptum inobseruabile à natura humana. At verò quando neque peccatum reuelatur, neque imminet penitenti aliquod damnum considerabile, ex eo quod v. g. nolim bibere vinum, quod sciam esse venenatum, licet hinc complices coniciant mihi id innotuisse, etset præceptum nimis durum obligare Confessarium ad hauiendum illud vinum; Et tamen confessio (vt diximus) debet etset instituta, vt in nullo casu sit ferè moraliter inobseruabilis in suis obligationibus vel Penitenti, vel Confessario. Neque per hanc permissionem redditur ipsum præceptum confessionis difficile, & odiosum penitenti; quamuis enim prohibitio extenderetur ad talem casum, adhuc ea est imbecillitas natura humana, vt penitentes vix possent sibi à Confessariis polliceri obseruantiam talis prohibitionis, quare nihilominus arcerentur à confessione in tali casu, quam arceantur si non detur talis obligatio in Confessario. Quia authores vtriusque opinionis æquè fatebuntur in praxi, quod quando penitens præuidet tantum sibi periculum imminere, si Sacerdos velit vti scientia ex confessione oriunda ad vitandum periculum suum, vt liceat ei non consulere vite ipsius Sacerdotis; excusatur ipse penitens tunc à præcepto confessionis integræ, nec tenetur ad hoc peccatum explicandum, idque propter maximam probabilitatem, quod Confessarius sit vltrius eiusmodi cognitione. Hucvlque Palancinus; quibus adde Theulum in Theolog. moral. tit. 9. numero 95. & Doctores, quos citat & sequitur Leander de Sacrament. tom. 1. tractat. 5. disput. 10. quæst. 68. vbi sic ait: Optimè poterit Confessarius denegare penitenti gladium suum depositum apud ipsum, si ex confessione sciat ipsum petere ad illum occidendum. * Præterea licite poterit percussorem, aut periculum mortis euitare, domi se continendo, aut non ingrediendo sylum, &c. tandem licite poterit ei, qui ex confessione cognovit non esse Sacerdotem, aut carere iurisdictione amplius non confiteri. Quia per huiusmodi actiones nullo modo reuelat Confessarius peccata in confessione audita, nec reddit illam odiosam. Quod si penitentes ab illa, per hoc retraherentur, irrationabiliter certè, & iniuste hoc facerent. Ita ille, & nouissime Bulembaum in Medulla Theol. mor. vbi infra.

2. Sed ego non recedo à sententia negatiua, quam olim docui, & quam me citato docet nouissime Pater Dicaillus de Sacram. tom. 2. tract. 8. disput. 12. dub. 7. num. 159. sic itaque asserit: Non negant aliqui ex iis, qui sequuntur nostram sententiam, potse Confessarium qui in confessione nouit sibi mortem ab aliquo parari, domi se continere, vel ab eo loco recedere, aut abstinere in quo nouit sibi necem paratam, imò & fugere etiam, occasione aliunde suscepta. Item negati petenti gladium suum apud ipsum Confessarium depositum, si mortem sibi ab eo inde intentari in confessione sciat, adhibita alia causa negandi, seu amphibologia, itavt penitens nequeat merito iudicare sibi negari ob audita in confessione. Hoc autem intelligi debet in casu, quo tales actiones non sint signa peccati in con-

Sup hoc lege inf. 8. Adit. & seq. huius R. I. & Reuoluciones eorum annotationum.

* Sup. hoc in Ref. not. seq.

Super hoc supra in Ref. 16. §. Notandum ad medium, à veris. Licetbit tam.